

Látogatás a MAVIR Országos Diszpécser Szolgálat központjában

Dobi Ildikó

Országos Meteorológiai Szolgálat, dobi.i@met.hu

A nemzetközi klímapolitikai egyezmények eredményeként a zéró emissziójú energiatermelés 2050-es elérése globális cél. A decarbonizáció fő eszköze – az energia hatékonyság mellett – a megújuló energiaforrások, Magyarországon elsősorban a napenergia széleskörű alkalmazása. Hazánkban a beépített napelemes kapacitások az elmúlt évtizedekben exponenciálisan növekedtek, a villamosenergia-rendszerben jelenleg mintegy 3000 megawattnyi (MW) ipari és háztartási napenergia, valamint kb. 330 MW szélenergia kapacitás üzemel. Az időjárásfüggő energiaforrások implementálása az energiaellátó rendszerbe számos megoldandó új feladatot vet fel, melyek minden érintett számára kihívást jelentenek. Az időjárás kaotikus jellege megjelent az áramellátásban, aminek kezelése meteorológiai innovációkat is kíván. A MAVIR ODSZ a stabil frekvencia sávtartásért felelős részlege, a villamosenergia-ellátási lánc kulcsszereplője.

Az MTB Légköri Erőforrás Albizottság szervezésében 2022. április 26-án délután látogatást tettünk a MAVIR Zrt. Budapest, III. kerület Anikó utca 4. címen található székhelyén. A csoportot Kovács Gergely, az ODSZ szolgálatvezető mérnöke látta vendégül. A belépéshez szükséges adminisztrációt követően, egy biztonsági ór kíséretében, sok fotocellás ajtón keresztül jutottunk el a szimulációs terembe. A helységben a ODSZ munkatársai rendszeresen továbbképzéseken vesznek részt, élethű környezetben gyakorolják a havi havi helyzeteket. Ugyanitt folyik az új kollégák betanítása is. A látványos üvegpalota emeletén lévő nagy teremben – a nemzetközi gyakorlatnak megfelelően – a Diszpécser Központ mintájára hat munkahely van kialakítva, aminek fele egy elszeparált üvegszobában helyezkedik el. Mindegyikhez fél körívben hat monitor tartozik. A látogatók számára egy karzat került kialakításra

a munkahelyek mögött, a falnyi méretű monitorokkal szemben. A félhomályos helységben világító információk tömkelege segíti a ODSZ munkatársainak felelősségteljes munkáját. Barátságos fogadtatásban volt része a tizenhárom különböző szakmai részlegről érkezett résztvevőnek, ugyanis két éve, a Covid-19 lezárás óta csoportunk volt az első „látogató”. A kiemelt létesítményen belül különleges szerepet tölt be az ODSZ. A magasan kvalifikált szakemberek két éves speciális képzés és gyakorlati vizsgák után kerülhetnek a részlegre. A folyamatos koncentrációt igénylő döntéseik eredményét mindannyian szó szerint a bőrünkön érezzük. Az erőművek teljesítményének szabályozásával naponta saját hatáskörben százmilliós nagyságrendű összegekről döntenek. A részleg dolgozói túlzás nélkül pótolhatatlanok, ezért a pandémia alatt hónapokon át rendkívüli körülmények között dolgoztak és éltek.

A részleg összetett tevékenységéről két órában kaptunk ízelítőt. A tartalmas információk mellett sok érdekes történet és jól memorizálható frappáns hasonlatot hallottunk Kovács Gergelytől. Az egyenletes frekvenciát biztosító kiegyenlítő energia számításokhoz és kritikus döntésekhez meteorológiai szempontból elsősorban a radar információk, a nowcasting előrejelzés és a veszélyjelzés nyújt számukra segítséget. Életből vett helyzeteken láttunk, milyen nehézséget okoz a nap- és szélenergia erőművek által betáplált változó energiamentiség kiszabályozása. Sok kérdést és hasznos beszélgetést inspirált a bemutató. A program zárásaként a Vezénylő terembe is bepillantást nyerhettünk. A diszpécser feletti karzatról jól láthattuk az impozáns kivetítőt, az üvegfal pedig teljesen elszigetelte a hangunkat a szolgálatos részlegtől. Az ODSZ feladatait leíró cikk a látogatás esszéjéről hivatott megosztani az olvasókkal. A MAVIR rendszerirányítás adatai a <https://www.mavir.hu/web/mavir/rendszerterheles> publikus linken érhetők el.